

*Peni Vincenci*

# SKANDAL

Prevela  
Žermen Filipović

■ Laguna ■

Naslov originala

Penny Vincenzi

AN ABSOLUTE SCANDAL

Copyright © Penny Vincenzi 2007

Translation Copyright © 2010 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Polu. Za beskrajnu podršku i strpljenje,  
i neverovatnu velikodušnost.*

## *Izjave zahvalnosti*

Ovo je jedna od najzahtevnijih knjiga koje sam dosad napisala u pogledu neophodnog i stečenog znanja. Veliku zahvalnost dugujem brojnim ljudima.

Najistaknutiji doprinos dao je Gordon Medkalf, čije se poznavanje *Lojda* i posvećenost pojedinostima moglo meriti jedino s uredničkom inventivnošću, i bez koga bi izvesna poglavlja bila jadna. Neizmerno žalim što ne mogu da mu valjano zahvalim pošto je preminuo neposredno pre no što je knjiga završena. Stoga bih želela da svoju zahvalnost za Gordonov ogroman doprinos izrazim njegovoj supruzi i porodici i da im kažem ono što oni, naravno, znaju – da je Gordon bio divna, briljantna osoba i da je bila čast raditi sa njim.

Mnogi drugi ljudi velikodušno su mi poklanjali svoje znanje i vreme. Džej i Nik Apton, Piter Karvel, Džon Mejz, Viktor Sandelson, Džon Rju, Dejvid Djurant, Najdžel Sajmons Džouns i Džejms Loteri ispričali su mi šta su doživeli kao garanti osiguranja u *Lojdu*. Džef Spenser mi je pružio dragocenu finansijsku pozadinu i verodostojan uvid u život jednog tadašnjeg bankara. Mark Speš, Majkl Drejk i Lajonel Rozenblat dali su fantastičan (i često inspirativan) pravni doprinos; Edvard Haris me je upozorio da postoji nasleđstvo po muškoj liniji i zatim proveo mnoge sate razrađujući značaj ove činjenice za radnju. Džili Hardi se pokazala kao izvor znanja o jedrenju i jedriličarskim trkama. Dankan Braun je uspeo ne samo da pojasni

razne vrste životnog osiguranja, već i da ih učini vrlo zanimljivim. Sendi Majsner me je toliko detaljno uputio u vođenje istraga da osećam kako bih gotovo i sama mogla da radim kao islednik. Šarlot Tejlor mi je ispričala najsajniju i najduhovitiju priču o svojim počecima čuvene frizerke, a jedna strpljiva ali anonimna osoba iz *Vodafona* provela je sate u arhivu kako bi potvrdila da su mobilni telefoni 1990. godine zaista kao uslugu nudili govornu poštu. Klodag Hartli mi je ponovo bio dragocen izvor informacija o novinskim izveštajcima; a kad sam već kod novina, veliko hvala osoblju arhivske biblioteke *Dejli mirora* koje je uspelo da iskopa mnoge prašnjave tomove.

Detektiv inspektor Dermot Kiting održao mi je kratak kurs o nizu složenih policijskih procedura. Posebno želim da zahvalim Entoniju Sakstonu, koji je neumorno prijavio tolike ljude da razgovaraju sa mnom, i naravno, divnoj Su Stejpli, koja je još jednom podelila svoje enciklopedijsko znanje i adresar sa mnom.

Hvala mom neverovatno obaveštenom i zanimljivom vodiču u Harvardu, i na obilasku Bostona.

Dragocene podatke o ovom razdoblju pronašla sam u briljantnoj knjizi Adama Rafaela *Najveći rizik*.

Ne bih uspela da nisam dobijala gotovo svakodnevna obaveštenja o Sitiju od Sajmona Korniša. Posebno želim da zahvalim Dejvidu Šortu Šortiju, koji mi je naročito verno opisao život tadašnjeg trejdera, ali i smislio ime za Blua, koji je gotovo svima postao omiljeni lik.

Želim da zahvalim svim onim divnim ljudima u izdavačkoj kući *Headline*: rad sa mojom urednicom Hari Evans bio je prava radost; njene primedbe su bile i kreativne i promišljene, i uspele smo da, konačno i uspešno, stignemo do kraja knjige ne izmenivši nijednu grubu reč, za šta je ona nesumnjivo mnogo zaslužnija od mene. Takođe bih htela da joj zahvalim što je primereno i od srca plakala reagujući na događaje u knjizi. Emili Kenedi se stara o marketingu na najdivniji i najkreativniji način (a često iskreno i zaplače uz knjigu), a Ker Makrej i Džejms Horobin su kao i obično vredno radili na prodaji, kao i Piter Njusom, koji je knjigu razvio po svetu (premda verujem da niko od njih nije mnogo plakao). Zahvaljujući Džordžini Mur nije ostalo mnogo ljudi u zemlji, a ni na planeti, koji nisu čuli za ovu knjigu. Duboko sam zahvalna Džastiniji Berd-Mari za dizajn još jednih zanosnih korica, i, naravno lektorki Džoun Dič, koja je

uobličila moje neuredne rečenice i postarala se da ne bude štamparskih grešaka.

Takođe moram odati veliku počast mom agentu Kler Aleksander iz *Gillon Aitken*, čija je podrška divna, stalna i u svakom trenutku prisutna.

Na kraju, ali svakako ne i najmanje važno, želim da uputim veliko, veliko hvala mojim kćerkama Poli, Sofiji, Emili i Klodiji, koje su mi mnogo pomogle, svaka na svoj način, sa svog stanovišta i u svojoj struci. Uvek su me podržavale i hrabrile na ovom putu, koji je i njima, kao i meni, morao izgledati prilično dug.

Peni Vinćenci

## *Klauzula o odbijanju odgovornosti*

U ovom romanu sam nastojala da napravim autentičan portret koji nužno, kao kontekst, spominje *Lojd* i skandale koji okružuju ovu organizaciju poput onih što se odnose na zahteve za nadoknadu štete zbog azbestoze. Međutim, kao što će odmah biti jasno, roman je od početka do kraja plod moje mašte, a likovi, kompanije i njihovi postupci u ovoj priči u celosti su izmišljeni.

## *Likovi*

Sajmon Bomont, bankar  
Elizabet, njegova žena, direktor reklamne agencije *Hargrivs, Haris i Ozborn* (H<sub>2</sub>O)  
Anabel, Tobi i Tili, njihova deca  
Florijan, frizer, Anabelin najbolji prijatelj  
Medison i Falon, Tiline najbolje drugarice  
Martin Dadli, predsednik Upravnog odbora banke u kojoj Sajmon radi  
Dejvid Grin, Sajmonov stari prijatelj i drug u jedrenju  
Felisiti Parker Džouns, Sajmonova prijateljica  
Nil Lorens, Elizabetin klijent i žrtva *Lojda*

Lusinda i Najdžel Kuper, mladi par iz visokog društva, žive na Kadoganovom trgu  
Erik i Margaret Vordington, Lusindini roditelji  
Lidija Njuhaus, Najdželova sekretarica  
Stiv Daram, Lusindin advokat  
Grejam Parker, Lusindin šef

Blu Horton, trejder u Sitiju  
Čarli, njegov najbolji prijatelj

Flora Filding, glamurozna udovica  
Ričard Filding, njen sin, učitelj

Debi Filding, njegova žena  
Aleksander, Ema i Rejčel, njihova deca  
Ana Karter, Debin šef  
Morag Danbar, upravnica škole  
Kolin Piterson, investitor

Džoel Strikland, novinar *Dejli njuza*  
Hju Renik, njegov urednik

Ketrin Morgan, mlada lepa udovica i žrtva *Lojda*  
Fred i Kerolajn, njena deca  
Filis i Dadli Morgan, njeni svekrva i svekar  
Meri Lenoks, njena bebisiterka  
Dominik Mejz, Fredijev najbolji drug u Londonu  
Džejn-En Prajs, Kerolajna najbolja prijateljica na selu i njeni  
otmeni roditelji, uvaženi gospođa i gospodin Prajs  
Patrik Fišer, Ketrinin poštovalac

Džejni Kartrajt, mladi advokat iz Bostona  
Franses i Filip, njegovi roditelji  
Ketlin, njegova sestra, udata za Džoa  
Bartolomju (Bif), njegov brat, oženjen Dejn

Džilijan Tompson, učiteljica klavira i žrtva *Lojda*  
Mej Vilijams, njena susedka  
Džordž Mejer, vođa grupe koja priprema tužbu protiv *Lojda*  
Fiona Brodherst, pravnik  
Tim Alinson, plejboj  
Robert Džefriz, islednik

## Prolog

Avgust 1990.

Dakle, ubila se osoba koju najviše volite. Osećala je toliki očaj, toliko beznade da joj je izgledalo kako je samoubistvo jedino rešenje.

Kako možete da živite sami sa sobom znajući da čak ni vi niste mogli da pružite nikakvu utehu?

I, mada znate da sve to nije vaša greška, da se za to veoma lako mogu okriviti oni u bleštavoj zgradi futurističkog izgleda u srcu londonskog Sitija, i dalje biste sebe krivili svakog sata svakoga dana do kraja života.

Nije to, naravno, bila prva takva smrt, a neće biti ni poslednja. Zakupci te futurističke zgrade dovodili su ljude u iskušenje obećavajući im da će se, naizgled bez ikakvog rizika, obogatiti, živeti u lepim kućama, decu obrazovati u skupim školama, steći sve moći i zadovoljstva koje bogatstvo donosi – a onda su oni koji su podlegli takvom iskušenju otkrili da su temelji takvog života podignuti na zlatnom ali živom pesku. A to nije bilo prazno obećanje, već je zasnovano na tri veka ekonomskog uspeha. Ali tada, tih mračnih nemirnih godina krajem razdoblja što se sada naziva Decenijom pohlepe, to obećanje je delovalo ne samo prazno, već kao stravičan vakuum; i nisu nestajale samo kuće i mogućnost školovanja, već često i ono najnužnije za život, a mnogi su ostali bez ponosa, samopoštovanja i same nade.

PRVI DEO



## Poglavlje 1

22. april 1988.

Jutro

Na preljubu čak nije želela ni da pomisli. Jednostavno nije.

Takvo nešto nikako nije odobravala. Ne samo da je nemoralno i sebično, već i veoma opasno. Bila je udata, veoma srećno, za nekoga koga ne samo da je volela, već ga je i poštovala i nikako nije namepravala da prekrši zavet (i rizikuje da Najdželu slomi srce), a svoj brak i vrlo srećan život dovede u opasnost. Dakle, to je svakako to. A ako on telefonira – što gotovo sigurno neće učiniti, mora da je bio pijan i da verovatno i nije ozbiljno mislio ni jednu jedinu reč od onoga što je rekao – ali ako ipak telefonira, jednostavno će mu reći: „Ne, žao mi je, drago mi je što sam vas upoznala, ali ja sam srećno udata i – pa, srećno sam udata.“ To će biti dovoljno. Zacelo. Shvatiće šta želi da mu kaže i verovatno će joj odgovoriti nekakvom šalom i sve će se na tome završiti. A ako bude morala da mu kaže glasno i jasno – pa i to će uraditi. Zabavan susret – to je sve što je bilo. Možda je bila malo nepromišljena: *bila* je pomalo nepromišljena. Ali to je bilo sve. Kriv je šampanjac. A Najdžel srećom ništa nije primetio...

Sad je ušao u spavaću sobu iz kupatila pružajući joj ruke da mu namesti dugmad za manšete. Dok je neuobičajeno nespretno petljala prstima – i za to je kriv šampanjac, izgleda da je još blago ošamućena – iznenada je uhvatila sebe kako ga gleda kao da ga nikada ranije nije

videla. Je li zaista, kako je ON onako neučtivo rekao, pomalo nalik karikaturi? Pomisli da stvarno i jeste: visok, plav – dobro, plav, ali sad već i prosed – veoma vitak, prilično zgodan zaista, savršeno odeven u košulji ternbul i aser, prugastom odelu i cipelama marke lobs.

„Lusinda! Usredsredi se, dušo, ne mogu ovde čitav dan da stojim.“

„Izvini. Evo, gotovo.“

„Hvala. Hoćeš li danas doručkovati?“

„O ne.“ Bila joj je muka i na samu pomisao.

„Nadam se da ne preteruješ s dijatom?“

„Naravno da ne preterujem, Najdžele. Mislila sam da treba samo da me pogledaš pa da to vidiš.“

„Meni izgledaš sasvim lepo. U svakom slučaju, gladan sam. Nije baš bilo mnogo hrane tamo, zar ne?“

„Uistinu nije. Bože, nisam ni znala da je ovako kasno.“

Danas nikako ne sme da zakasni na posao. Radila je u izdavačkoj kući *Piter Harison*, kao sekretarica Grejama Parkera, jednog od urednikâ, a on je imao važan sastanak s nekim Amerikancima. Amerikanci kao Amerikanci, predložili su sastanak u osam ujutro. Grejam je uspeo da ih ubedi da pomere za devet, ali ona je morala da dođe mnogo pre njih, da pripremi kafu i keks, a i da se sama spremi da ih dočeka. Biće zanimljivo.

Između ostalog, Lusinda je volela društveni aspekt svoga posla. Uvek se nešto dešavalo – prezentacije knjiga, marketinški sastanci, konferencije prodajne službe, kratka putovanja s novinarima... Za Grejama je radila već godinu dana; nadala se da će jednog dana i sama postati urednica, ali toj ambiciji se nije svim srcem odala. Nije nameravala da i dalje radi nakon što se porodi. To nije odobravala – zaposlene majke. Htela je da bude poput svoje majke, da uvek bude prisutna, da joj deca budu na prvom mestu. Ali – hajde, Lusinda, ne počinji sad da razmišljaš o tome. Moraš da ideš na posao.

U hodniku se ugledala u ogledalu i pokušala je da sebe vidi NJEGO-VIM očima – prilično duga puna suknja (lora ešli), plava košulja s podignutom kragom (tomas pink) i biseri koje je dobila za dvadeset

prvi rođendan, naravno. Tamnoplavi perjani prsluk, ravne cipele (šarl žurdan), plava kosa skupljena na potiljku somotskom trakom.

Nemoguće da je NJEMU privlačna, ne, zaista ne. Njemu bi se dopale one elegantne devojkice, prave predstavnice osamdesetih godina, u kratkim suknjama i blejzerima s naramenicama, devojkice s bujnom kosom i velikim ambicijama. Neće biti u stanju ni da je se seti danas a kamoli da je nazove... I dok je stajala, proveravajući jesu li joj u tašni novčanik i ključevi, kroz otvor za pisma bi ubačena pošta. Dve-tri prilično lepe stvarčice, očigledno pozivnice, račun-dva, razglednica iz Verbijea, od skijaškog društva s kojim je ona želela da ide a Najdžel nije, i pismo od *Lojda*. Od londonskog *Lojda*. Jedna od onih vrlo belih koverata u kojima su jednom godišnje dobijali izvod sa svog računa posle kojeg bi uskoro usledio i izdašan ček. Najdžel je bio član *Lojda*; bila je to jedna od pojedinosti koja je njenog oca najviše obradovala kad su on i Najdžel „malo proćaskali“ neposredno pre njihove veridbe.

„Ne samo da ima svu onu zemlju, dole u Norfoku, već je i garant.\* To će ti godinama koristiti.“

Jedan od njenih stričeva bio je, očigledno, značajan garant. Kao mlada čula je da majka o tome priča i pitala je šta to znači. „Pa, dušo, to znači da postaneš neka vrsta 'pasivnog partnera'“, rekla je prilično neodređeno Margaret Vordington. „Oni osiguravaju velike stvari, brodove i zgrade, i od toga imaju veliki profit. Ako si garant, dobijaš deo tog profita.“ „Šta se dešava ako brod potone?“, upitala je, a njena majka je rekla da ima više nego dovoljno novca da se to reši. „I dalje će imati profit. Pitaj tatu, on će ti više reći, ja o tome gotovo ništa ne znam. Izuzev da se time plaća školovanje tvojih rođaka“, dodala je.

Lusindu nije zanimalo baš toliko da bi pitala oca, ali je sada znala da od *Lojda* svake godine dobijaju dovoljno novca da im to znatno uvećava prihode. Naravno, to im trenutno nije bilo neophodno, Najdžel je sasvim dobro zarađivao kao predsednik upravnog odbora porodičnog preduzeća i imao je poprilično velik portfelj akcija i deonica, ali biće izuzetno korisno kad požele da se presele u unutrašnjost i kupe kuću.

\* Garanti – imućni pojedinci koji ličnim bogatstvom jamče za polise koje izdaje *Lojd*. (Prim. prev.)

Takav je bio plan, da se presele čim budu dobili decu. Ne u Norfok, predaleko je a i Najdžel nikako nije želeo da vodi farmu, ali nije želeo ni da ostatak života provede u Londonu. A nije ni ona. I sama je odrasla na selu i volela je taj život.

„Gde ste odrastali?“, upitao ju je ON sinoć. „U nekom dvorcu na selu, je l’?“

„Pa“, rekla je, „nisam baš u dvorcu, ali u veoma lepoj kući, da, u Glosterširu, blizu Sajrensestera.“

„Ma nemojte? Imali ste i konja?“

„Da. Da, zaista sam imala konja.“

„Vrlo lepo“, kazao je, „zaista, vrlo lepo. Voleo bih da moja deca tako odrastu, da imaju konje, idu u internate. Išli ste u internat?“

„Jesam, sa trinaest godina.“

„Je li vam bilo lepo?“

„Prilično. Mada, patila sam za kućom i nedostajao mi je moj konj. I mama, naravno, i moja braća.“

„A gde su oni išli u školu? U Iton, Harou ili tako negde?“

„Ovaj... u Iton, da.“

„A mužić, je l’ i on išao u Iton?“

„Jeste.“

I tada je rekao da je Najdžel karikatura. I – prestani, Lusinda, prestani da razmišljaš o tome.

Poče otvarati koverta da bi skrenula misli. Pozivnice: oh, fantastično, Kerolajnino venčanje. A ovo liči na Filipin rukopis (i bio je) – sjajno, zabava na selu – i krštenje Sarinog deteta, i – prokletstvo! Greškom je otvorila pismo naslovljeno na Najdžela i napola ga izvadila. Najdžel neće imati ništa protiv – barem je mislila da neće. Uvek kaže da pred njom nema tajni. Reći će mu jednostavno da joj je žao i – sad pismo nije mogla da vrati u koverat. Lusinda ga je skroz izvadila i nije odolela da ga ne pročita. Zaglavlje je glasilo: „Džekson i Bond, Agent članova, Lojd, London“, a samo pismo je bilo vrlo kratko:

*Dragi Najdžele,*

*želeo bih da vas na vreme obavestim o završnom računu. Kao što sam se plašio, u ovoj fiskalnoj godini zaista ste imali gubitak. Ne velik, tek nekoliko hiljada funti...*

Gubitak. Neobično. To se nikada ranije nije dogodilo. Nije znala šta *Lojd* podrazumeva pod „tek nekoliko“. Možda deset hiljada, možda više? Svakako ne. Ali nije joj poznato da imaju velike iznose. Najdžel će znati. Moraće večeras da popričaju o tome.

Gospode, kasni, mora da krene. Ostavila je pisma na stočiću u hodniku i zalupila vrata za sobom.

Uprkos svoj svojoj rešenosti, opet je počela da misli o NJEMU – o njemu i o prethodnoj večeri. Nikada nije upoznala osobu kao što je on. Bilo je to na zabavi, proslavljali su objavljivanje knjige za koju je urednik bio Grejam Parker. Knjiga se bavila finansijskim tržištem pre i neposredno nakon Velikog praska – tog neobičnog dana oktobra 1986. kad je berza postala sasvim kompjuterizovana i svima dostupna, a ne više otmeni delokrug tradicionalnog berzanskog mešetara.

Lusinda je organizovala i išla na sve zabave uredništva. Bio je to deo njenog posla i u tome je uživala.

Spisak gostiju je izgledao kao *Ko je ko* u Sitiju. Najdžel je bio pozvan, ali ne zato što je radio u Sitiju. Radio je za veliku proizvodnu kompaniju koju je osnovao njegov deda, ali je imao veliki deoničarski portfelj i Grejam je ljubazno nagovestio Lusindi da bi mu možda bilo zanimljivo. ON je, s druge strane, radio u Sitiju.

ON je pripadao sasvim novoj vrsti trejdera, market mejkerima,\* i nije ponikao u nekoj dobroj privatnoj školi, već u londonskom Ist Endu. „Ja sam jedan od takozvanih elektronskih piljara“, nasmešio joj se dopuštajući joj da mu sipa piće. „Nisam od onih prema kojima je Siti ljubazan osim ako nisam na svom mestu u nekoj zabetoj kancelariji.“ Ispružio je ruku. „Gari Horton. Sada poznat kao Blu. Drago mi je“ – pogledao je bedž s njenim imenom – „Lusinda Kauper.“ Prezime joj je izgovorio pogrešno kao što su ljudi često činili. Uvek ju je to nerviralo. „Izgovara se Kuper“, žustro reče.

„Aha, shvatam“, reče kao da se pomalo zabavlja, a zatim, dok ju je tamnim očima odmeravao, upita: „Je li vam stvarno ime Lusinda?“

\* Engl.: *market trader* – trejder, tržišni špekulant; *market maker* – market mejker, berzanski posrednik. U ovoj oblasti anglicizmi su se sasvim uobičajili. (Prim. prev.)

„Jeste, naravno. Je li to toliko neobično?“

„Pa tamo odakle sam ja jeste. Hoću da kažem, to je otmeno ime, zar ne? Vrlo otmeno.“

„Ja... ne znam“, reče.

„Nisam ni mislio da znate. Pretpostavljam da i ne poznajete nekoga ko nije otmen, zar ne?“

„Naravno da poznajem“, rekla je bespomoćno.

„O, dobro. Koga, tatinog šofera i maminu čistačicu?“

„Mislim da ste nepristojni“, reče Lusinda, „ne zamerite mi što vam to kažem. A sad, izvinite me, ja...“

„Izvinite“, reče ispruživši ruku da je zaustavi. „Preterao sam. Izvinite. Zanima me to, sve to o Itonu i konju, mada ne znam zašto. Verovatno zato što ne mogu da zamislim kako su, kako *ste* uspeli.“

„Na šta mislite?“, upita i protiv volje zainteresovana.

„Kako ste uspeli da opstanete toliko dugo. Mislim, većina dinosaurususa je izumrla, zar ne? O, sranje. Opet sam bio neučtiv, zar ne?“

„Jeste. Veoma“, hladno je rekla ne mogavši da preko toga pređe uz smeh. Potražila je Najdžela, prišla mu i dosula mu piće.

„Sve u redu?“, upitala ga je. „Imaš li s kim da razgovaraš?“

„O da, naravno. Izvrsna zabava, Lusinda, svaka čast.“

Osmehnulo joj se. Jedna od njegovih najlepših osobina bila je to što je izuzetno uživao u životu – u poslu, u druženju – mada su ga pomalo nervirale njene malo veselije prijateljice – u tenisu, u lovu. Retko je bio zlovoljan, uvek veseo, gotovo uvek dobre volje. Bio je prilično stariji od nje – njemu četrdeset dve, njoj dvadeset četiri – ali to nikad nije bio problem. Zapravo, to joj se dopadalo. Osećala se sigurno.

Udubila se u ozbiljan razgovor s jednim urednikom kad joj je Blu Horton opet prišao.

„Gledajte“, rekao je strpljivo sačekavši da se urednik udalji, „samo sam želeo da se izvinim. Imam pravi dar da kažem pogrešnu stvar. Tu ništa ne mogu, zaista.“

„U redu je“, rekla je. „A sad me izvinite, zaista moram da idem i razgovaram sa još nekim... kako ste ih ono nazvali? ...Ah da, dinosaurusima...“

„Ne, ne odlazite“, reče i uhvati je za ruku, „molim vas. Jedan od razloga što sam preterao jeste to što ste me – ne znam – oborili.“

„Oborila? Kako?“

„Pa, tako što ste, do đavola, prelepi“, reče. „Potpuno sam se zaboravio. Gledajući u vas.“

Lusinda je osećala da crveni.

„Ne budite smešni“, reče.

„Nisam smešan. Ja sam zapravo stidljiv, povučen momak.“

„E sad ste stvarno smešni.“ I protiv volje se nasmešila. „Vi ste stidljivi koliko i...“, pokušavala je da se seti nekog jednako samouverenog, „koliko i gospođa Tačer.“

„E to je dama kojoj se divim“, reče iznenadivši je. „Ona je odgovorna za sve ovo“ – pokazao je rukom po sobi – „svu ovu preduzumljivost, slobodno tržište, omogućila je da uradiš šta god želiš pod uslovom da imaš ambicije, snagu i tako to. Ovo svakim danom sve više liči na Ameriku, i to mi se dopada. Mislim da sam zapravo to hteo da kažem“, dodao je uz osmeh, „kad sam rekao da su ovi iz vašeg društva dinosaurusi. Hteo sam da kažem, sve se promenilo, ali vi ste uspeli da se ne promenite. I još vam dobro ide. To je za divljenje.“

„U redu. Pokušaću da to prihvatim.“

„Dobro. Koliko ste već u braku?“

„Tri i po godine.“

„A deca? Imate li dece?“

„Ne, još ne.“

„Dobro. A gde živite? Nemojte mi reći, negde nedaleko od Slounovog trga.“

„Tačno, da. U zemlji dinosaurususa.“

„Nećete mi dozvoliti da to zaboravim, zar ne?“

„Neću. A sada zaista moram da malo obiđem goste.“

„Poći ću s vama.“

„Blu...“ Naglo se prekinula. „Zašto Blu kad vam je ime Gari?“

„To je nadimak“, odgovorio je. „Svi ih imamo i svako je svoj dobio s razlogom. Na primer, tu je Luft, skraćeno od Luftvafe, plavokos je, plavook i vrlo, vrlo desničarskih stavova. Pa Krojdon, zato što se preziva Saton,\* pa Hari, što biste vi rekli, jedan od obojene gospode, stoga Hari kao Hari Belafonte, pa Kermit, koji liči na žapca, a Plavi

\* *Croydon* i *Sutton* – londonske opštine. (Prim. prev.)

dugmići su bili trčkarala na staroj Berzi.\* Opsluživali su brokere, donosili im čaj i kafu, i informacije, naravno. Ljudi bi ih dozivali: 'Gde je Blu? Hej, Blu, ovamo!' Ja sam bio jedan od njih, pre Velikog praska. U stvari, bio sam glavni plavi dugmić. I tako mi je nadimak ostao. Prilično mi se dopada. A vama?"

„Ja... pa, da, mislim da mi se dopada“, rekla je nesigurno.

„Dobro. Hajde da malo obiđemo ostale. Predstavite me ponekome. I vašem mužu ako želite.“

Nije ga upoznala s Najdželom. Nije joj se učinilo da je to baš dobra ideja, mada nije znala zašto. Narednih pola sata ju je pratio, nosio flašu šampanjca i pomagao da se gostima dospe piće. I tada se nekako zatekla sama s njim, u kuhinjici. Mnogi gosti već su otišli, ljudi iz ugostiteljske firme koja je obezbedila posluživanje pakovali su čaše, a on je iznenada rekao: „Da li biste hteli da jednog dana odete na ručak sa mnom?“

„Ne“, rekla je zureći u njega, sasvim šokirana, „naravno da ne bih.“

„Zašto naravno?“

„Pa zar to nije očigledno?“

„Ne, zapravo nije.“

„Gospodine Hortone“, odlučno je rekla razdvajajući prazne od punih boca. „Ja sam... pa udata sam, vi to znate.“

„A udate dame nikad ne ručaju s gospodom? Je li tako?“

„Ne... pa, ne tako.“

„Kako?“

„Znate...“ Zastala je. „Znate savršeno dobro šta hoću da kažem. Savršeno dobro.“

„Ne znam.“

„Znate, znate. Oh, ovo je smešno.“

„Jeste“, reče on, „pomalo.“

I tada se nagnuo i poljubio je. U usta. Vrlo brzo, doduše, ali i to je bilo dovoljno. Dovoljno da izazove najneobičnija osećanja, negde duboko u njoj. Odmakla se i pogledala ga. Smešio joj se. Imao je, primetila je, čak i onako zbudjena, izuzetno lepe zube. Nije bio veoma visok, tek nešto viši nego što je ona bila u visokim potpeticama.

\* Engl. *Blue Buttons* – Plavi dugmići. (Prim. prev.)

Tamna kosa mu je bila kratko ošišana, oči tamne, tamnosmeđe. Imao je duge, gotovo devojačke trepavice, vrlo pravilan nos i prilično široka usta (koja su otkrivala veoma lepe zube). Nije bio debeo, ali je bio veoma snažno građen, širokih ramena, velikih šaka i stopala, i činilo se da zrači ogromnom snagom. Bio je nemiran, neprestano se vrplo. To je, začudo, bilo privlačno.

Nagnuo se i ponovo je poljubio. Ovog puta tek neznatno duže. Osećala je kako mu uzvraća, kako joj se usne razdvajaju, malo pokreću; bilo je grozno, zastrašujuće...

„Molim vas, prestanite“, rekla je, „stvarno moram da idem.“

„Okej“, odgovorio je, „u redu. Zvaću vas za dan-dva da vidim jeste li se predomislili. Ja ne odustajem lako. Zdravo, Lusinda.“ I otišao je.

Dok je sada razmišljala o njemu, o tome kako ju je uznemirio, kako je bio zabavan – i zaista veoma prijatan – potpuno je zaboravila na pismo od *Lojda*.

U berzanskoj sali u *Makarturovoj banci*, uz sendvič sa slaninom, Blu Horton je pričao svom najboljem prijatelju Čarliju da je upoznao devojkicu kojom želi da se oženi.

„Ma nemoj? Čime se bavi?“

„Radi za jednog izdavača. A njen muž je...“

„Njen muž? Blu, prijatelju, ne budi lud. Ne želiš da imaš posla s udatom ženom.“

„Čarli, ona je senzacionalna. Šik, sasvim šik, znaš koliko ja to volim, i lepa. Istinski lepa. Plava, plave oči, noge kao u trkačkog konja, i istinski slatka. Pojma nemaš koliko je seksi. Mislim da se nikad nije ljudski pojebala pa računam da bih ja mogao da joj to priredim. Ispravka, prirediću joj to.“

„Ti si lud“, reče Čarli, „ako se u to upustiš. A ako ima imalo pame ti, ona ti to neće dozvoliti.“

„Čini mi se da nema mnogo“, reče Blu, „s tim i računam. I dopao sam joj se. Znam da jesam.“

Elizabet Bomont postajala je sve opsednutija svojim nadlakticama. Bila je to besmislena opsesija, shvatala je; mogla je da razmišlja o

koječemu daleko važnijem poput svoje karijere, odnosa s mužem, starije kćerke, ali se ipak stalno vraćala na ruke. Bile su joj jedini deo tela kojim izgleda nije bila u stanju da ovlada. Sve ostalo je mogla da dotera, uz pomoć ličnog trenera, teretane i samodiscipline, mogla je da postigne da joj stomak bude ravan – ko bi pomislio posle tri trudnoće – i da joj zadnjica bude zategnuta a butine bez celulita – premda joj je nekoliko prijateljica reklo da se to može objasniti pre srećom nego kakvom naučnom činjenicom. I poprse joj je bilo na svu sreću malo, te stoga i dalje prilično čvrsto. Ali ruke su joj – iznad latkova – počinjale da vise. Tog jutra je uz crveni kostim nosila crni top bez rukava, i dok se oblačila posle vežbi u teretani, shvatila je da je to bila greška, i da na sastanku sigurno neće skinuti jaknu. A to je bilo gotovo bolno jer je u sali za sastanke bilo pretoplo, a kostim, od guste rebraste svile, bio je prilično težak...

O, Elizabet, za ime božije, pomislila je posežući za tašnom, ne bi trebalo uopšte da misliš o svojim rukama, treba da misliš o sastanku, koji će biti vrlo nezgodan. Trebalo je da se sastane sa jednim od direktora Agencije koji je bio zabrinut zbog predstojeće prezentacije za jednog od glavnih klijenata, *Hanters*, poznatu marku kozmetičkih i medicinskih proizvoda u slobodnoj prodaji. Izašla je iz zgrade, ušla u taksu koji ju je čekao pred vratima i sve snage svog izuzetnog mozga usmerila na ono što je očekuje tog jutra.

Elizabet je imala vrlo važan posao. Bila je direktor jedne od londonskih vodećih reklamnih agencija, *Hargrivs, Haris i Ozbourn*, u branši poznatoj kao *H<sub>2</sub>O*. Njen šef ju je jednom nazvao otelotvorenjem žene iz osamdesetih godina koja ima sve – bogat život, troje savršene dece, zgodnog i šarmantnog muža, visok položaj. Kompliment joj je veoma prijao. Obožavala je svoj posao, volela da bodri i prisiljava svoje osoblje da rade bolje od najboljeg, za šta je znala da su sposobni, čak je sa zadovoljstvom koristila ogovaranje kao važno sredstvo da dobije šta želi. Uživala je u svojoj velikoj plati, ne samo zbog onoga što je sebi mogla priuštiti, već zbog onoga što je ta plata predstavljala – uspeh, i to prilično velik, u industriji u kojoj su tradicionalno vladali muškarci.

Gledano spolja, predstavljala je pravu sliku i priliku uspeha. Divili su joj se i slavili je, imala je samopouzdanje, savršeno vladala sobom i svojim životom. Iznutra je virila sramežljiva, gotovo zabrinuta

Elizabet. Iznutra, vrlo dobro je znala, nije bila toliko uspešna. A njene nadlaktice su, izgleda, bile simbol svega toga.

Sajmon Bomont nikada nije ni najmanje bio ljubomoran na uspeh svoje žene. Zapravo, bio je vrlo ponosan na to. Naravno, koristilo je i to što je i sâm uspešan. Bio je direktor trgovačke banke *Grejbern i Frenč*, i dane je provodio u uzbudljivom svetu svetskih berzi, upravljajući portfeljima privatnih klijenata. Objedinjavao je neusiljenost sa briljantnim umom i britkim finansijskim instinktom, i bio poznata ličnost u Sitiju, veoma tražena za govore posle večere. Kolege njegovog kalibra ne bi ni u snu učinili ono što je on radio tog jutra, a on je pratio najstariju kćerku, koja se vraćala u školu za početak letnjeg semestra. Ili ono što je uradio u stotinu prilika, prisustvovao je (sâm) školskim predstavama i božićnim koncertima, roditeljskim večerima, i čak jednom-dvaput sedeo uz krevet bolesnog deteta kad, iz raznih razloga, ni dadilja ni domaćica nisu mogle, a Elizabet je imala vrlo važan sastanak. Zbog toga je dobijao, mora se reći, veliku naklonost ostalih supruga u njihovom društvu koje su govorile Elizabet da nije svesna koliko je srećna. A Sajmon je strahovao da Elizabet zaista nije toga svesna.

Ali uživao je u ovoj naklonosti. Uživao je uopšte u ženama. One su bile suštinski važne za njegovu sreću i osećanje dobrostanja jednako kao i njegovo dobro zdravlje, posao, fina vina koja je držao u svom podrumu, njegove dve lepe kuće, jedna u Londonu, jedna u Saseksu, dugi dani jedrenja na njegovoj jahti *Lizi* i njegova deca, koju je obožavao. Flertovao je sa ženama i šarmirao ih, čak i ogovarao s njima – bilo je poznato da Sajmon Bomont ume da čuva tajne – i uživao u njihovom divljenju. Uživao je i u Elizabet – kad bi mu dozvolila.

A tog jutra je pratio svoju najstariju kćerku u internat. Rado je to činio. To mu je pružilo priliku da se divi i devojčicama i njihovim majkama.

Zaista je bio otac kojim se može ponositi, pomisli Anabel, gledajući ga kad se pojavio na vratima njene sobe. Bio je veoma zgodan, visok i vitak, još je imao bujnu kosu iako je malo posedela i zaista se dobro oblačio. Ovog jutra je nosio sivo odelo, svetlosivo, i zaista, zaista lepe cipele.

Divno je bilo imati oca kojim se možeš ponositi. Gledala je očeve nekih svojih prijateljica, trbate i ćelave, ponekad odevene u zaista neukusnu odeću, naročito kad su učenice vikendom odsustvovala iz škole, i pitala se kako su to podnosile.

I njena majka je uvek dobro izgledala. Njena odeća je bila sjajna. Anabel je mislila da je razlog tome to što njena majka radi, što zna šta je šta. Anabel se i njome ponosila – i to veoma. Kad je bila mala, žalila je što joj majka nije kod kuće, naravno, ali to je prošlo i njihov odnos je bio daleko bolji, znala je, istinski prijateljski i zreliji od odnosa kakav su mnoge njene prijateljice imale sa svojim majkama.

„Hajde, zakasnićemo.“ U očevom glasu bilo je manje razumevanja nego inače.

„Pa, moraćemo da zakasnimo. Ne mogu da nađem jedan esej. Znam da sam ga donela kući, a sada je prosto nestao...“

„Jesi li radila na njemu? Da ti nije na radnom stolu?“, reče, nastojeći da bude strpljiv, premda je očigledno bio napet. Bože, napet je. Oboje su bili napeti.

„Već sam proverila, tata. Očigledno. I da, radila sam, zapravo, na tome.“

Nije, naravno. Nije imala vremena za esej jer se viđala s prijateljima i provodila.

„Hoćeš da ja potražim? Često neko sa strane...“

„Ne“, oštro je odgovorila. Nije želela da joj pretura po stolu. Tu je čuvala pilule. Naravno, u tašni joj je bila nova kutija, ali u stolu su ostale prazne koje je nameravala da baci. Takve stvari se ne bacaju tek tako u korpu za otpatke.

„Pa, dobro. Ali ako ne možeš da ga pronađeš, moraćemo da krenemo inače ćeš zakasnuti na voz. Ja ću sve pregledati kad odeš i poslaću ti ga.“

„Tata, znam da je ovde. Daj mi samo pet minuta. A mogu da idem i onim kasnijim vozom.“

„Dušo, moraš da ideš školskim vozom. Kasnije imam važan sastanak i...“

„Savršeno sam sposobna da se sama vratim u školu. Meni je šesnaest godina, pobogu. Umem da odem taksijem na drugi kraj Londona, i kupim novu kartu i pročitam red vožnje bez ičije pomoći.“

„Zapravo, još nemaš šesnaest godina, Anabel. Rođendan ti je tek za tri nedelje. A ja hoću da se uverim da si bezbedno ušla u voz. Ovo je smešno, trebalo je sve da pripremiš sinoć.“

„Jeste, u redu. Izvini.“ Prišla mu je i poljubila ga. „Sinoć sam bila zauzeta.“

„Zauzeta?“ Nasmešio joj se. Nije mogao da se dugo ljuti na nju, što je vrlo dobro znala. „Hmm. S društvom posle ponoći.“

„Pa to je bila poslednja prilika pre nego što se svi vratimo nazad u zatvor.“

„U redu, u redu. I, šta ćemo sad?“

„Ti čekaj, ja ću da potražim. Ako ga ne nađem za pet minuta, idemo. Obećavam. Samo me ostavi na miru. Molim te, tata. Mnogo sam efikasnija kad sam sama.“

Bila je u pravu, naravno. Čim je izašao iz sobe, setila se gde je esej – u njenom kupatilu, na polici za časopise. Čituckala ga je dva dana ranije dok je čekala da joj se napuni kada, misleći kako zaista mora nešto s tim da uradi. Ali, naravno, nije. Uzela ga je, gurnula u malu kožnu putnu torbu i požurila u hodnik.

„Spremna sam.“

„Odlično. Krećemo. Imaš li još prtljaga?“

„Ne. Ne nosim mnogo. Izuzev kofera, a on je u kolima.“

„Telefonirala si mami?“

„Da, telefonirala sam mami. Hajde, idemo.“

Na stočiću u hodniku nalazila se hrpa pisama koju je tu ostavila Džoz, njihova kućepaziteljka iz Portugala.

„Hoćeš ovo?“, upita Anabel.

„Molim? Oh, možda. Ponesi mi ih, dušo. Pogledaću ih u automobilu.“ Sajmon je zatvorio vrata kad su izašli i strčao niz stepenice ispred nje. „Dobro jutro, Kartere. Na stanicu Paddington, molim vas, izvolite Anabelinu torbu, a posle idem u kancelariju.“

Anabel se zavalila u ugao automobila, bacila pogled na kuću, a zatim pogledala oca, koji je razgledao pisma. Praznik je veoma lepo prošao, svi su se dobro proveli. Čak je i večera, na kojoj je prisustvovala čitava porodica, protekla sasvim u redu. Jeste da se u subotnje

veće moglo i malo bolje provesti, ali Tobi je bio u dobroj formi, zaista je bio dobar brat, a Tili je toliko slatka i lepa.

„Je li ti dobro, tata?“ reče. Prigušeno: „Jebote!“ omaklo mu se polurazdražljivim, polujećim tonom.

Pogledao ju je vrlo čudno, a zatim se neubedljivo osmehnuo.

„Izvini, dušo. Da, dobro mi je.“

Nije izgledao dobro. Bio je pomalo zajapuren.

„Sigurno?“

„Da, da, dobro sam, samo... samo sam se setio nečeg što je trebalo da uradim, to je sve.“

„O, u redu.“

Gurnuo je pismo u koverat. Nije uspela da vidi šta piše. Jedine reči koje je prepoznala bile su *Lojd, London*, u zaglavlju. O *Lojdu* nije znala mnogo, tek da imaju neke veze sa Sitijem.

Pa, ako je u pitanju samo posao, ne može biti preterano ozbiljno. Imala je neograničenu veru u svog oca i njegovu sposobnost da upravlja svetom, ili makar londonskim Sitijem.

I tada su stigli na stanicu Paddington, i ugledala je kako se Mirandina majka parkira upravo ispred njih, i galami, a nakon toga je, u žurbi da izvadi svoje stvari, uveri oca da nema potrebe da s njom ide na peron, zagrlji ga i poljubi, i kaže mu da ga voli, i pozdravi se s Karterom, i ocu mahne i pošalje poljubac, potpuno zaboravila na pismo.

„Doručuj, Ema, budi dobra devojčica. Inače ćeš zakasnuti u školu.“

Debi Filding je ovo govorila svakog jutra tačno u isto vreme (8.15), baš kao što je rekla: „Lepo se provedite, obojica“, Aleksu i Ričardu, pošto ih je obojicu poljubila (u 8.05), i: „Da, Rejčel, moraš da ideš u zabavište“ (u 8.40).

Povremeno je pomišljala kako bi mogla i da napravi snimak koji bi svakodnevno puštala, izuzev poljubaca, jer na nju niko nije obraćao pažnju niti joj odgovarao. Dobro, Ričard se nasmešio i zahvalio joj, i sinu stavio kapu na glavu, ali Aleks je samo namestio školsku torbu na leđa, Ema i dalje nije doručkovala, a Rejčel je nastavljala da se buni i govori kako ne želi da ide u glupo zabavište. Pa ipak, Debi bi se obično do 9.30 srećno vratila kući, u kojoj, sem psa i mačke, nije bilo nikog.

To joj je bilo omiljeno doba dana, kad je kuća nakratko bila samo njena, kad se niko s njom nije prepirao niti joj nešto tražio, niti govorio kako bi mogla da popriča sa njim – to je bio Ričard i to obično kad je sasvim izbezumljena i pokušava da Emu pošalje na balet ili Aleksa na džudo ili da Rejčel natera da izađe iz kupatila.

Zatim bi napravila sebi kupku. Znala je da je to bezobzirno ekstravagantno, u pogledu vremena, ali joj je pomagalo da ostane prisebna. Nije bila sasvim sigurna zašto joj je bilo toliko teško da ostane normalna. Često je govorila da, kad bi postojala nagrada za najdosadniju porodicu na Britanskim ostrvima, oni bi je sigurno dobili. Troje dece, sin i dve kćerke, jedna mačka, jedan pas, jedan automobil, kuća u predgrađu – grčevito se držala pomisli da Akton i nije baš predgrađe; na kraju krajeva, imao je poštanski broj Londona – otac upravnik mesne osnovne škole, majka domaćica, urednik biltena *Građanske patrole*,\* zamenik predsednika mesnog Nacionalnog fonda za podsticanje nataliteta.

I kako se to dogodilo, pitala se Debi. Kako je Debi koja je u svojoj generaciji u školi u svemu bila prva – prva otišla na muzički festival (u Glastonberi 1971. sa šesnaest godina bez odobrenja roditelja – posle čega je usledilo ono što je nazivala kućnim zatvorom i klela se da se ne kaje nimalo), prva spavala sa dečkom, prva počela da upotrebljava pilulu, prva pušila „travu“, i bila toliko uzbuđena onog jutra kad je otišla na svoj prvi posao, posao kurira u lokalnoj radio-stanici, da joj je doslovno pozlilo – kako se ta i takva Debi pretvorila u ovu nezanimljivu i poslušnu osobu?

Na konačnim ispitima je, izuzev jedne, dobila sve najviše ocene – i iz gimnazije u Kentu otišla na univerzitet u Birmingamu da studira engleski jezik. Tu nije bila u svemu prva, ali je bila blaženo srećna, napokon pobegavši od klaustrofobičnog osećaja kćerke jedinice koja odrasta u napadno malograđanskoj porodici u raj vršnjakâ koji misle slično i slobodno, i u potrazi su za zadovoljstvom. Pristupila je Debatnom klubu i nekolicini još besmislenijih, poput *Druida*, besomučno odlazila na žurke i umalo da ne položi

\* Engl.: *neighbourhood watch* – način suzbijanja kriminala; građani se sami organizuju, stražare po svom susedstvu i obaveštavaju policiju o mogućim prestupnicima. (Prim. prev.)



ispite na prvoj godini. Otrežnjena takvim iskustvom i upozorenjem da može izgubiti mesto ukoliko ne popravi ocene, vredno je učila, veoma proredila izlaske, naporno radila i napisala bezbroj priloga za *Redbrik*, studentske novine.

I u toj mirnijoj fazi kad se bolje ponašala, upoznala je Ričarda Fildinga, koji je bio sušta suprotnost svemu što je volela i čemu se divila: obrazovan u privatnim školama, skromnog izgleda, bolno učtiv, savršeno uljudan – reč jeste starovremenska ali mu savršeno odgovara – pomalo bubalica, škart, kako se izrazio, iz Kembridža, kao da je to bilo važno. I on je studirao engleski jezik i bio zadržljivo pametan, smatrali su da je gotovo izvesno da će biti najbolji u generaciji. Debi se uhvatila kako ga sluša dok govori i raspravlja se na predavanjima, u studentskom udruženju i na debatama, i postepeno ju je zainteresovao. O svemu je imao stav i bio vrlo ozbiljan. I to ju je zainteresovalo, onako naviklu da mladići ništa ne shvataju previše ozbiljno izuzev seksa, pića i raznih pratećih zadovoljstava, a uspeo je i da je iznenadi: pomalo je bio poklonik rok muzike i ponosni vlasnik harli dejvidsona. Sedeti iza njega, držeći ga oko struka, dok se svet svodio na pulsirajuću, jezivu mrlju, bilo je nekako čudno erotično. Već posle drugog izlaska otišla je s njim u krevet. U seksu nije bio fantastičan, zapravo bio je prilično nezanimljiv u poređenju s nekim momcima koje je znala, ali je njenom zadovoljstvu posvetio izuzetnu pažnju i veoma se trudio, kao i u svemu što je radio, i to je izgledalo prilično privlačno.

Do kraja druge godine bili su prihvaćeni kao par, a jednog vikenda ju je odveo da je upozna sa svojim roditeljima. Živeli su na poluostrvu Gauer na jugozapadu Velsa, zadržljivo lepom delu nenarušene i neukroćene prirode, gde su divlji konji lutali po pustopolju i stazama, gde su sokolovi kružili nad brdima i ovce pasle na travnatim liticama iznad mora. Kuća, zvana *Slomljeni zaliv*, bila je ogromna, prilično izolovana, visoko na liticama s neverovatnim pogledom na more. Bila je prostrana i nepravilnog oblika (i vrlo hladna), vapila je za krečenjem, prepuna pohabanih starih čilima na kamenim podovima, džombastih sofa i vrčeva punih suvog cveća posvuda, u kaminima je gorela prava vatra, na kojoj ste mogli zagrejati jedino prednji deo tela dok su vam se leđa smrzavala. Kuhinja je bila jedina udobna i topla

prostorija, zbog age,\* i tamo su obedovali, za drvenim stolom toliko velikim da se moglo smestiti osmoro ljudi i još bi ostalo dovoljno mesta na drugom kraju koji je bio pretrpan pismima i novinama i knjigama i katalogima s poljoprivrednih izložbi i sa aukcija umetničkih dela. U prostranoj bašti živela je velika populacija kokošaka kod povrtnjaka, bila je tu i štala s tri konja, i stari rols ušuškan u jedan od boksova. Očigledno su bili bogati, mislila je Debi i pitala se zašto ne uvedu centralno grejanje. Dopao joj se Vilijam, Ričardov otac, bio je drag i starinski učtiv, ali se Flore, njegove majke, pomalo plašila, toliko je bila sigurna u sebe. Nosila je duge lepršave suknje i košulje i vrlo velike džempere, a kosa joj je uvek ispadala iz čvora u koji ju je vezivala. Bila je fina prema Debi, ali pomalo snishodljiva. Debi je smatrala da Flora za nju misli da je prosta.

„Zanimljivo da to kažeš“, rekla bi kad bi Debi iznela mišljenje o nečemu (što se nije često događalo), jasno dajući do znanja da ona takav stav nikad ne bi imala. Ričard im je bio jedino dete. „Sećaš li se toga i toga?“, stalno mu je govorila prisećajući se nekog događaja. „Zar nije bilo zabavno?“ I zbog toga se Debi osećala pomalo zapostavljenom.

Odatle je otišla s novom brigom o svom braku i životu njoj toliko tuđim.

Kad su diplomirali, dogovorili su se da žive zajedno. Svega šest meseci nakon što je u televizijskoj kompaniji započela novi život, koji je obožavala, ostala je u drugom stanju. Dogodilo se to jednog vikenda, na putovanju, kada je nesmotreno zaboravila pilule, i kratko se osvrnuvši na navodnu karijeru na televiziji, izjavila da se trudnoći neverovatno raduje i dogovorili su se da se venčaju.

I tek sada, budući da je njen ispitivački duh bio ukroćen porodičnim životom i rutinom, i ulogom supruge upravnika škole, osvrnula se i shvatila koliko se promenila. Napravila je jedan vrlo kratak izlet u slobodu kad je sa svoje dvoje starije dece pobegla da se pridruži ženama u Grinamu da bi protestovala zbog prispeća američkog nuklearnog naoružanja, a vratila se prozebla i prljava posle četiri dana prilično samozadovoljnom Ričardu, no to je bilo sve.

\* *Aga* – veliki štednjak koji i greje, sličan našem smederevcu. (Prim. prev.)

\* \* \*

Dok je tog jutra ležala u kadi, Debi je tačno znala šta mora tog dana da obavi – da spremi lazanju za večerašnji kviz, manifestaciju u organizaciji Nacionalnog fonda za podsticanje nataliteta, da napiše tekst za bilten, ode po Rejčel u zabavište i odvede je na zabavu, sačeka Emu i Aleksa ispred njihovih škola, odvede Emu kod zubara a Aleksa na džudo – gde treba da se suoči sa uobraženim, neljubaznim majkama – a zatim večera, pregledanje domaćih zadataka (pri tom želeći da Ričard makar to radi umesto što se zavuču u svoju radnu sobu, gde sređuje spise), pa kupanje, stavljanje Rejčel u krevet, i da bude spremna, sa sve lazanjom, da izađe, i sve to do 7.30. I shvatila je da, izgleda, u svemu tome nema ni jednog jedinog trenutka da se baci na hrpu za peglanje koja ju je čekala.

Dok je oblačila frotirski ogrtač, zazvoni telefon. Očekivala je da joj se predsednik *Građanskih patrola* javi u vezi s nedavnom serijom provala kako bi o tome pisala u biltenu.

„Zdravo, Džone“, rekla je, ali nije zvao fini Džon Piters, već Flora. Još uvek je imala krajnje nelagodan odnos s Florom, koja je u njoj budila osećanje niže vrednosti, te stoga i razdražljivost i neposlušnost.

Flora Filding je pet godina ranije ostala udovica, pošto je Vilijam iznenada umro od srčanog udara, ali premda je bila iskreno ožalošćena, nastavila je odlučno i hrabro da živi, odbivši da se iseli iz kuće, što je Ričard smatrao da treba da učini. I dalje je jahala i odlazila u lov, a vratila se i svojoj fotografskoj karijeri.

Radila je samo crno-bele fotografije i specijalizovala se za morske pejzaže i arhitektonsku fotografiju. Nije dobijala mnogo posla, ali to i nije bilo važno, zaokupljalo ju je – uz konje i krajnje aktivan društveni život – a svakako je izgledalo da nema nikakvih finansijskih briga. Vilijam je bio vrlo uspešan računovođa, a imao je i porodičnog novca, i uz to bio garant u *Lojdu*, kako je Ričard objasnio Debi. Nije zapravo razumela šta to znači, izuzev da je to izgleda klub otmenih, bogatih ljudi i da je u materijalnom pogledu vrlo poželjan.

Flora je, između ostalog, insistirala da plaća školarinu za decu: „Zaista želim da to učinim“, rekla im je odlučno kad je Aleks trebalo da napuni sedam godina, „ne želim da idu na nekakvo beskorisno mesto gde mogu da se odaju slobodnom izrazu ili šta je već

trenutno u modi, i da posle takve škole ne umeju ni pravilno da govore niti da čitaju.“

Debi čak nije ni pozvana da učestvuje u ovom razgovoru, što ju je razbesnelo. Izgleda da Flori nije palo na pamet da je Ričard upravnik onakve škole kakvu je ona smatrala „beskorisnim mestom“, a ne bi bio da je uspeo da pobedi preostalu dvojicu kandidata u osnovnoj školi u Čiziku.

„Najpre su me odbili u Kembridžu, pa u Grejndž hausu“, kazao je Debi pokušavajući da tome ne pridaje veliki značaj. „Šta je sledeće?“

Debi mu je rekla da bi bio mnogo korisniji u Osnovnoj školi Sveti Luka. Mnogo bi joj draže bilo i da Aleks tamo ide. Mrzela je što Flora plaća školarinu. To je iziskivalo stalnu zahvalnost i a Flori davalo pravo da se neprestano meša u napredak dece. Doduše nije to često činila, ali je insistirala da ih u kolima ispituje pravopis i tablicu množenja, od čega bi Debi pozelela da vrišti. Oboje su, svakako, dobro napredovali, bili su skoro godinu dana ispred vršnjaka koji pohađaju državne škole. Debi je pokušavala da se na to usredsredi i da bude iskreno zahvalna Flori, a ne ogorčena.

Flora je i dalje bila lepa, visoka i vitka, divlje tamne kovrdžave kose. Deca su izuzetno uživala sa njom, igrajući se beskrajnih igara, trekinga i žmurke, i pentrajući se po stenama i uz staze po liticama. „Ne smeš ih razmaziti“, umela je da kaže dok se Debi uzrujavala kad su se uspinjali na naročito opasnu gomilu kamenja, ili gacali vrišteći po ledenom moru o Uskrsu dok im je voda neizbežno ulazila u gumene čizme. „Deca imaju urođeni osećaj za samoodržanje.“

Debi je mislila da nikakav osećaj za samoodržanje ne može sačuvati sedmogodišnje dete da ne padne s konja ili da ga uzburkano more ne proguta, ali nije smela da to kaže. Ričarda je to nerviralo. On je odrastao baveći se svim tim i dopadala mu se zamisao da i njegova deca to čine.

Flora je priređivala i druge neprijatnosti, na primer dozvoljavala je deci da ne odlaze na vreme na spavanje: „Pravila su tu da bi se kršila“, govorila je ignorišući Debin zahtev da deca predveče dobiju lagani obrok i umesto toga služila večeru za sve u pola devet. „Bolje je za njih da jedu sa odraslima, naučiće mnogo više tu nego ležeći gore u

krevetima“, i čak predlagala da posle večere igraju slovnu slagalicu, pa su tako ostajali još kasnije. Naravno, to nije bilo važno o praznicima, ali su zbog toga deca bila previše umorna i uzbuđena, i dovodila u pitanje Debina pravila i s njom se u beskraj raspravljala.

A ona je samo želela da ponekad trče do telefona da bi razgovarali s njenom majkom, ili molili da ostanu kod nje. Ali njena majka je bila očajna baka, koja je uvek koristila svoj artritis i muževljev pritisak kao izgovor da deca ne budu kod nje.

„Debi, ovde Flora“, reče bođrim raskošnim glasom. „Kako si?“

„Vrlo dobro“, reče Debi smesta se osetivši nelagodno. Deca još nisu napisala zahvalnice nakon uskršnje posete, a prošlo je deset dana otkako su se vratili kući. „Kako si ti? Flora, izvini što deca nisu...“

Flora je prekide. „Dobro sam, hvala. Sasvim dobro. Htela bih da razgovaram s Ričardom, molim te. Je li tu?“ Načas zastade pa reče: „Oh, glupa li sam, mora da je već otišao u školu.“

„Jeste“, odgovori Debi, „već je otišao, žao mi je. Mogla bi da ga pozoveš u vreme pauze, ali oni...“

„Ne, ne, nije toliko hitno. Možda bi mogla da mu preneseš da me pozove. Kad stiže kući? Oko četiri, zar ne?“

„Da. Mogu li ja nešto da ti pomognem?“ Naravno, neće moći.

„O ne, hvala ti. Ne, u redu je. Hvala ti, Debi. Baš smo se lepo proveli za Uskrs, zar ne?“

„Divno“, odgovori Debi, „i kao što rekoh, veoma mi je...“

Ali Flora je već spustila slušalicu.

Iskreveljivši se na slušalicu, Debi pomisli kako se ponekad oseća kao prava služavka.

## Poglavlje 2

22. april, večer

Ispravno bi bilo reći Najdželu. Reći mu kako namerava da ruča s jednim trejderom iz *Makarturove banke* koji joj je telefonirao u vreme ručka i uputio joj poziv koji nikako nije mogla odbiti. Bilo je to nepromišljeno s njene strane. Ali mogla je kazati da je Blu pomagao kad se radilo na knjizi o Velikom prasku i sada je – šta? Želeo da nauči više o izdavaštvu? To baš i nije verovatno. Možda je bolje da uopšte i ne kaže Najdželu. Najbolje bi bilo da jednostavno ode na taj nesrećni ručak i završi s tim. Ne, najbolje će biti da otkaže ručak – da ne ode. Ili...

„Lusinda, ne slušaš me.“

„Izvini, Najdžele.“

Bio je prilično ljut – koliko je Najdžel uopšte u stanju da bude ljut, ili pre krajnje razdražljiv – što je otvorila pismo od *Lojda*. Nije bila sigurna zašto. Pretpostavljala je da uzrok leži u sadržaju pisma. Vidljivo ga je iznervirao.

„U redu je, naravno“, rekao je, „možemo to da podnesemo. Zapravo nas uopšte neće mnogo koštati, mogu to da otpišem kao oporezivi gubitak. To je jedna od prednosti *Lojda*. A s obzirom na to koliko smo godinama od njih dobijali, ovo je... u redu je.“

„Oh, dobro. Onda je sve u redu.“

„Jeste.“